

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด ซึ่งมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดที่ปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2551 จำนวน 76 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 435 คน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2550)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน (finite populations) ผู้วิจัยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) (ลัวัน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 298) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 208 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำแนกตามภาค 4 ภาค (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, หน้า 1-8) คือ 1) ภาคเหนือ 2) ภาคกลาง 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 4) ภาคใต้ และในแต่ละภาคทำการสุ่มโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับฉลาก

ตาราง 1 แสดงการสุ่มจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามภาค

กลุ่มภาค	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.เหนือ	16	7
2.กลาง	27	12
3.ตะวันออกเฉียงเหนือ	19	9
4.ใต้	14	8
รวม	76	36

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มภาคและตำแหน่ง

กลุ่มภาค	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง				
	ตำแหน่ง					ตำแหน่ง				
	ผอ.	ชำนาญการ	ปฏิบัติ การ	ลูก จ้าง	รวม	ผอ.	ชำนาญการ	ปฏิบัติ การ	ลูก จ้าง	รวม
1.เหนือ	16	19	16	48	99	7	9	8	23	47
2.กลาง	27	19	16	81	143	12	9	8	39	68
3.ตะวันออกเฉียงเหนือ	19	37	6	57	119	9	18	3	27	57
4.ใต้	14	7	11	42	74	8	3	5	20	36
รวม	76	82	49	228	435	36	39	24	109	208

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เพื่อใช้สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุงาน รายได้ต่อเดือนและหนี้สินครัวเรือน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ด้าน คือ 1) ลักษณะงาน 2) ความรับผิดชอบในงาน 3) ความมั่นคงในการทำงาน 4) ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน 5) สภาพการทำงาน 6) นโยบายการบริหารงาน

7) ความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร และ 8) เงินเดือนและสวัสดิการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิคเคิร์ต (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 107-108) คือ

5	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด แล้วรวบรวมรายละเอียดจัดเป็นหมวดหมู่ ประเด็นสำคัญที่จะกำหนดเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้กำหนดเป็นประเด็นให้ครอบคลุมขอบเขตที่กำหนดในรอบแนวคิดเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รอบรู้เฉพาะเรื่อง (subject matter specialists) จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย นักวัดผลการศึกษานักจิตวิทยาการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักวิจัยด้านสังคมศาสตร์ และนักภาษาศาสตร์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำข้อคำถามมาปรับปรุงแก้ไขใหม่โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อไม่ต่ำกว่า 0.50
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด
6. นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมาตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม ทำการหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการคุรุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และขอนหนังสือจากสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดสิงห์บุรีในการขอเก็บข้อมูลร่วมด้วย

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด และเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้ววิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ พร้อมนำเสนอผลข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง หรือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด วิเคราะห์เป็นรายข้อและเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด โดยใช้ค่าทดสอบที (t-test) เมื่อจำแนกตามเพศ และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance : ANOVA) เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุงาน รายได้ต่อเดือนและหนี้สินครัวเรือน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะนำมาทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's test)

เกณฑ์การพิจารณาระดับของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2542, หน้า 108)

คะแนนเฉลี่ย	1.00–1.49	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.50–2.49	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50–3.49	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.50–4.49	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.50–5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) (ล้วน สายยศ, และ อังคณา สายยศ, 2538, หน้า 298)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	=	จำนวนของขนาดตัวอย่าง
	N	=	จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
	e	=	ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (ในการศึกษานี้กำหนดไว้เท่ากับ

0.05)

2. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of Congruence : IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (Validity) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 124)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	R	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 132)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทนสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทนจำนวนข้อของเครื่องมือวัด
S_i^2	แทนความแปรปรวนคะแนนรายข้อ
S_t^2	แทนความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

4. ค่าร้อยละ (percentage) (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 179)

$$P = \frac{F}{n} \times 100$$

เมื่อ P	แทนร้อยละ
F	แทนความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n	แทนจำนวนความถี่ทั้งหมด

5. ค่าเฉลี่ย (mean : \bar{X}) (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 181)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X}	แทนค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทนผลรวมข้อมูลทั้งหมด
n	แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด

6. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 145)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทนจำนวนข้อมูล
x	แทนค่าคะแนนแต่ละคน

\bar{X} แทนค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนน

7. ค่าสถิติทดสอบที (t-test)

7.1 กรณีค่าความแปรปรวนของประชากรสองกลุ่มไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2

s_1^2, s_2^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2

n_1, n_2 แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2

df แทนองศาแห่งความอิสระ

7.2 กรณีค่าความแปรปรวนของประชากรสองกลุ่มเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]}{\left[\frac{s_1^2}{n_1} \right]^2 + \left[\frac{s_2^2}{n_2} \right]^2} \cdot \frac{1}{\frac{1}{n_1 - 1} + \frac{1}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2

s_1^2, s_2^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2

n_1, n_2 แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2

df แทนองศาแห่งความอิสระ

8. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way analysis of variance : ANOVA) ด้วยค่าทดสอบเอฟ (F-test) (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 113) เพื่อพิจารณาหาค่าความแปรปรวนแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทนค่าการแจกแจงของ F
 MS_b แทนความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทนความแปรปรวนภายในกลุ่ม

9. ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method) (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 239) ดังนี้

$$F_1 = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)^2}{MS_w(n_1 + n_2)/n_1 n_2}$$

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ 2

n_1, n_2 แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 1 และ 2

MS_w แทนความแปรปรวนภายในกลุ่ม